

O FILLO ÚNICO

Yasujiro Ozu, 1936

1214

ESTREA EN NUMAX: 19.12.2023 | V.O.S.E. | 87 min

Unha nai esfórzase ao máximo para que seu fillo poida recibir unha boa educación en Tokio. Algúns anos despois vaine visitar dando por suposto que terá unha boa posición. O fillo, está casado e é mestre nunha escola nocturna pero vive na pobreza.

«Primeiro filme falado do mestre xaponés e un dos seus mellores dramas familiares»

Dennis Schwartz, ROTTEN TOMATOES

Un filme bisagra

Conta Ozu sobre O fillo único en "La poética de lo cotidiano" (Gallo Nero, 2017):

"Foi a miña primeira película sonora. Tiña xa preparado o guión para Tokyo yoitoko (Título orixinal do proxecto, curiosamente "Tokio é un lugar agradable", concibido como filme mudo) e comezamos a rodala... Non recordo por que non continuamos despois. Así que volví revisala e adapteina para o cinema sonoro. Pola documentación parece que é unha película rodada en Ofuna, pero esta película fíxose co sistema de audio de Shigehara, así que non podiamos utilizar os estudos de Ofuna. Utilizamos os de Kamata, onde non quedaba xa ninguén porque todo o mundo fora despedido. Por mor do ruído dos trens que pasaban por alí era imposible rodar de día. Rodabamos desde medianoite ata as cinco e cada noite rematabamos cinco escenas. Era moi divertido. Eu estaba metido ata a médula na forma de traballar do cinema mudo, ata tal punto que tiven dificultades. Sabía ben que as películas sonoras eran distintas, por natureza, ás do cinema mudo, pero todo o que eu rodaba acababa sempre por parecerse a unha película muda. Estaba completamente desorientado e levaba catro ou cinco anos de atraso respecto aos demais. Pensaba que era demasiado tarde. Con todo, agora, cando penso niso, estou convencido de que probablemente tería sido moito máis útil para min explotar ata o fin todas as posibilidades do cinema mudo."

Esta película é moi especial, pois ademais dos seus grandes méritos cinematográficos e do emocionante e fermosa que é, supón unha especie de bisagra na carreira de Ozu, xa que inclúe elementos da etapa muda pero adianta as subtramas do que súa etapa máis célebre que virá despois. É unha estraña bisagra, que soa enferruxada pola súa terrible toma de son, pero que acada as cotas máis altas do elegante lirismo visual de Ozu, ese que irá estilizando ao facerse maior. O fillo único é á vez fin e principio e tamén, como o fillo protagonista, un pouco errada e moi venerada tanto polo seu creador como por nós.

É unha película marabillosa. Di Noël Burch que a obra mestra de Ozu. É das máis grandes. Quizais custa situala no magma do gran cinema de Ozu porque se afasta dalgún dos tópicos presentes nas súas obras mestras posteriores. Por exemplo: é un dramón con bastante bágoa e moito contido social. Non é estraño no Ozu de preguerra -moito máis emocional/emotivo que o posterior- pero mesmo dentro desta época sorprende a linealidad do argumento e dos sentimentos. Apenas hai fragmentación narrativa, e tendo dúas grandes elipses (caso único en Ozu) non hai buracos negros argumentais, nin desvíos da corrente narrativa cara a instancias secundarias que sirvan de anticlímax, como logo será habitual. Hai unha franca e directa manifestación de pensamentos e emocións que non se eluden, se acaso atrásanse. Tampouco hai, e nisto mantense a tónica do director, final pechado, nin motivos para que adiviñemos que o futuro será mellor -ou peor- que o presente. A historia clausura co portón pechado da fábrica de seda, desde un par de ángulos. Que quede claro que do final xa non se sae.